ואימה רבן עליהן. אין פושטין יד לשום דבר ואפי' בחול אלא על פי רבן: **פרלה.** גברה כמו ופרלת ימה וקדמה (בראשית מח): **שלא שנינו לא יאכל עיסור עם הטמאה.** מפני הערוה לפי שלא הולכו לכך שכולן אוכלין חוליהן בטהרה היו ולא היו אוכלין עם נשותיהן טמאות: **אלו זב פרוש לאו דברים טמאין קאכיל.** והלא כל מגעו טמא: **מעשרין הן.** ולא גזרי' גזירה לגזירה: **שחשן עם בעלה.** במטה כגון שהוא טמא דליכא למיחש משום טהרה או בזמן הזה שאין בו טהרה מי חיישי' להרגל עבירה אי דילמא כיון דאיכא היכרא מדבר דכירי: **על השולחן.** שאוכל עליו מותר להניח בשר העוף אצל הגבינה דקסברי בית שמאי בשר עוף בחלב לאו דאורייתא ולא גזרי' העלאה אטו אכילה: **ואינו נאכל.** עמו: **וכ"ה אומרים כו'.** ס"מ דאסור: **דליכא דיעות.** שני בני אדם שחכירו זה לזה. וה"ה נמי דמלי לשנויי דליכא שינוי להיכרא ומיהו דעדיפא נקט דאפי' דיעות ליכא: **שאין מכירין.** אלא אחי אד למשקל מדחבריה ומיכל: **אכל מכירין.** אסור. **ואשה ובעלה** [נמי] מכירין זה את זה וס"מ דאסור: **שינוי ליכא.** שאוכלין בדרך אכילה: **איכא שינוי.** שאין דרך ליתן אצל בקיבוד בשר כדכתיב שאכה כסותה ועונתה[ז] ואמר מר שאר זה קיבוד בשר שאם אמר לו איפסי אלא היא בנגדה והוא בנגדו יוציא ויתן כתובה כמש' כתובות (פ"ד דף מח.): **אל הכריס לא אכל.** בפרק אלו הן הנשרפין בסנהדרין (דף פא.) מפרש ליה שלא נתפרנס בזכות אכות שלא הולכך לכך לפי שהוא לדיק: **מה אשת רעהו כו'.** דאסור לן יחוד מן התורה בקדושין (פ"ד דף פ:) מאחיך בן אמך[ח]: **ופליגא.** דרב יוסף דפשט מדרשה דהאי קרא לאיסור אדרבי פדת: **גילוי עריות.** תשמיש ממש ושאר קורבה ואפי' מדרבנן בשר מדרבנן היא בנגדה אפי' מדרבנן ליכא למגזר: ושימש

מיתיבי [ט]רשב"ג אומר התינוקות של בית רבן היו מסדרין פרשיו' וקורין לאור הנר אי בעית אימא ראשי פרשיותיו ואי בעית אימא [י]שאני תינוקות הואיל [יא]ואימת רבן עליהן לא אתי לאצלויי: [יב]כיוצא בו לא יאכל הזב: [יג]תניא ר"ש בן אלעזר אומר בוא וראה עד היכן פרצה טהרה בישראל שלא שנינו לא יאכל הטהור עם הטמאה אלא לא יאכל הזב עם הזבה מפני הרגל עבירה כיוצא בו לא יאכל זב פרוש עם זב עם הארץ שמא ירגילנו אצלו וכי מרגילו אצלו מאי הוי אלא אימא שמא יאכילנו דברים טמאין אטו זב פרוש לאו דברים טמאין אכיל אמר אביי גזירה שמא יאכילנו דברים שאינן מתוקנין ורבא אמר [יד]רוב עמי הארץ מעשרין הן אלא שמא יהא רגיל אצלו ויאכילנו דברים טמאין בימי טהרתו איבעיא להו נדה מהו שתישן עם בעלה היא בבגדה והוא בבגדו אמר רב יוסף ת"ש [טו]העוף עולה עם הגבינה על השלחן ואינו נאכל דברי ב"ש ב"ה אומר לא עולה ולא נאכל שאני התם דליכא דיעות ה"נ מסתברא דהיכא דאיכא דיעות שאני דקתני סיפא [טז]רשב"ג אומר שני אכסניים אוכלין על שלחן אחד זה אוכל בשר וזה אוכל גבינה ואין חוששין ולאו אתמר עלה [יז]אמר רב חנין בר אמי אמר שמואל לא שנו אלא שאין מכירין זה את זה אבל מכירין זה את זה אסורים וה"נ מכירין זה את זה נינהו הכי השתא התם דיעות איכא שינוי ליכא הכא איכא דיעות ואיכא שינוי איכא דאמרי ת"ש רשב"ג אומר שני אכסניים אוכלין על שלחן אחד זה בשר וזה גבינה ואתמר עלה אמר רב חנין בר אמי אמר שמואל לא שנו אלא שאין מכירין זה את זה אבל מכירין זה את זה אסור והני נמי מכירין זה את זה נינהו התם דיעות איכא שינוי ליכא הכא איכא דיעות ואיכא שינוי ת"ש לא יאכל הזב עם הזבה משום הרגל עבירה ה"נ דיעות איכא שינוי ליכא ת"ש [י]אל ההרים לא אכל ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל ואת אשת רעהו לא טמא ואל אשה נדה לא יקרב מקיש אשה נדה לאשת רעהו מה אשת רעהו הוא בבגדו והיא בבגדה אסור [יא]אף אשתו נדה הוא בבגדו והיא בבגדה אסור ש"מ [יב]ופליגא דר' פדת דאמר ר' פדת לא אסרה תורה אלא קורבה של גלוי עריות בלבד שנאמר [יג]איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה [יד]עולא כי הוי אתי מבי רב הוה מנשק להו לאחוותיה אבי חדייהו ואמרי לה אבי ידייהו ופליגא דידיה אדידיה דאמר עולא [טו]אפי' שום קורבה אסור [טז]משום לך לך אמרי נזירא סתור סחור לכרמא לא תקרב: תני דבי אליהו [יז]מעשה בתלמיד א' [יח]ששנה הרבה וקרא הרבה ושימש תלמידי חכמים הרבה ומת בחצי ימיו והיתה אשתו נוטלת תפיליו ומחזרתם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ואמרה להם כתיב בתורה [יט]כי הוא חייך ואורך ימיך בעלי ששנה הרבה וקרא הרבה ושימש

תשמיש ממש ואפילו הכי אסרי' הוא בנגדו והיא בנגדה: **ופליגא** דידיה אדידיה. והוא היה יודע בעצמו שלא יבא לידי הרהור שלדיק גמור היה דלתלמידין בפרק ג' דכתובות (דף יז.) [כ]דרב אלא בר אהבה מרביץ לה אכתפיה ומרקד א"ל רבנן אנן מהו למעבד הכי א"ל מי דמיא לכון כי כשורא לחי ואי לא לא והספר לא חש לפרש ולהאריך כאן למה היה עושה:

בימי

מיתיבי התינוקות של בית רבן מסדרין **פרשיותיהן** בו'. אומר הכ"ס לפי' הקונטרס שפי' במתני' החזן רואה היכן התינוקות קורין לאור הנר הא דלא פריך ליה ממתני' משום דאיכא למימר דקורין באיסור ואין מוחין בידם אבל הכא דקתני מסדרין משמע שמותרין לעשות כן:

רבא אמר רוב עם הארץ מעשרין הן. וא"ת האמרי' בפרק בתרא דסוטה (דף מח.) שיוחנן כהן גדול זגר על הדמאי לפי שאלא בכל גבול ישראל ורואה שלא היו מפרישין אלא תרומה גדולה בלבד וי"ל דה"ק שלא היו מפרישין כולם אלא תרומה גדולה אבל רובן היו מעשרים והא דאמר הכא טפי למיעוט מבמקום אחר משום דהוא מיעוט דשכיח טובא והיו הרבה נכשלים ומה שקשה דאמרי דאחרני ודרבא אדרבא מפורש בפ"ב דכתובות (דף כד. וסס) גבי חיישינן לגומלים: **מה אשת רעהו הוא בבגדו והיא בבגדה אסור.** והתם סברא הוא לאסור לפי שילכו תוקפו ומתגבר עליו ביותר ורש"י פי' אפי' ביחוד נמי אסור מדאורייתא ואין נראה דמשמע דרוצה לאסור יחוד בנדה תימה דיחוד דאסור מן התורה לא יצאי' מאשת איש ושרי בנדה כדכתיב קונה בשושנים (סנהד' פ"ד לו.) והוא בבגדו והיא בבגדה אלא הוי אפי' באשת איש אלא מדרבנן אסור בנדה מהיקשא טפי הוה לן למיסר יחוד מהיקשא ולמיסרי הוא בבגדו והיא בבגדה אלא יחוד כגון שפתח פתוח לבה"כ מסוגה בשושנים[ט]: **ופליגא** דר' פדת דא"ר פדת לא אסרה תורה אלא כו'. תימה מנא ליה דפליגי דילמא מדרבנן אסור אפי' הוא בבגדו ורש"י דפירש כאן כיון דמדאורייתא לא אסור אלא תשמיש ממש מדרבנן לא אסור אלא קירוב בשר לא אהילא דמסתמא לא פליגי אמתני' דלא יאכל הזב עם הזבה ועוד וכי לית ליה דאשת רעהו הוא בבגדו והיא בבגדה אסור ומפרש ר"ת דפליגא דר' פדת דכיון דלא אסרה תורה אלא קריבה של גילוי עריות בלבד א"כ אין לנו לאסור ולגזור אלא כעין שאסר הכתוב דהיינו דיעות בלא שינוי כגון לא יאכל הזב עם הזבה אבל הוא בבגדו והיא בבגדה ושינוי לא יסבור ר' פדת דאפי' באשת איש הוא בבגדו והיא בבגדה שרי ור"ע פי' ופליגא דר' פדת כיון דאית ליה דלא שייך לשון קריבה אלא בגילוי עריות ממש וא"כ ואל אשה נדה לא יקרב היינו תשמיש ממש שוב אין ללמוד בהיקש מאשת איש לאסור הוא בבגדו כו' לאפוקי לשון קריבה ממשמעותו ודוחק הוא דהא אשת רעהו לא טמא משמע

א) תוספתא פ"ח, ב) שם, ג) לקמן כב. מנחות כד. ניטין סח. [כילה לה: מנחות לח.], ד) חולין קד: עדיר פ"ס מ"ב, ה) [חולין קז:], ו) ע"ז ח., ז) [מסחים מ: כ"מ לב. ע"ז ח. נח: עט. יומות מו.], ח) [תדר"נ פ"כ], ט) [כתדר"נ פ"ב לר' אקרא הרבה ושנה הרבה וכו' וכ"ל בהרי"ף והכלא"ם], י) [שמות לח], כ) [בכרים יג.], ל) [עי' ביאור יותר בתוס' מנחה' ל:. ד"ה התורה], מ) [בתוכות שם לר' רב אחא].

תורה אור השלם

1 אל ההרים לא אכל ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל ואת אשת רעהו לא טמא ואל אשה נדה לא יקרב:

יחזקאל יח ו

2 איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה אני יי׳: ויקרא יח ו

3 לאהבה את יי׳ אלהיך לשמע בקולו ולדבקה בו כי הוא חייך וארך ימיך לשבת על האדמה אשר נשבע יי׳ לאבתיך לאברהם ליצחק וליעקב לתת להם:

דברים ל כ

מוסף רש"י

שני אכסניים. אין לחוש שאכל זה משל חבירו (חולין קז:). חדייהו. מזה, אבי ידייהו. מרוטיאיהן, דרך בני אדם כשיולקן מנת המנסת מיד הוא נוסק לאחיו ולאמו ולגדול ממנו לתרומה לו כסף ידו משום כבוד (שיר ז).

רבינו חננאל

כיוצא בו לא יאכל הזב עם הזבה. בוא וראה עד היכן פרצה (טהרה) בישראל [שלא שנינו לא יאכל טהור עם הטמאה אלא לא יאכל הזב עם הזבה]. כיוצא בו לא יאכל זב פרוש עם זב עם הארץ שמא יהי רגיל אצלו ויאכילנו בימי טהרתו דברים טמאים, אבל לדברים שאינם מתוקנים לא חיישינן דאמר רבא רוב עמי הארץ מעשרין הן. איבעיא להו נידה מהו שתישן עם בעלה היא בבגדה והוא בבגדו. וכעי רב יוסף למפשטא מהא דתנן בשחיטת חולין פרק כל הבשר, הערף עולה עם הגבינה על השולחן ואינו נאכל כו'. ונדחה זו. ופשטנא מהא דכתיב ואת אשת רעהו לא טמא ואל אשה נדה לא יקרב, מקיש אשתו נדה לאשת רעהו, מה אשת רעהו הוא בבגדו והיא בבגדה אסור אף אשתו נדה כיוצא בהן. ואף על גב דפליגא דר' פדת. וכיהא עובדא נמי דההוא דקרא ושנה

עין משפט נר מצוה

ק א ב מי' שם הלכה טו טור שו"ע שם סעיף ו:

קא ג מי' פי"ח מהלכות איסורי ביאה הלכה יח ופי"ו מהלכות טומאת אוכלין הלכה יא סמג לאוין קיח טוש"ע יו"ד סימן קלה סעיף ג:

קב ד מי' פי"ח מהלכות א"ב שם טוש"ע שם סעיף ו:

קג ה מי' פכ"ח מהל' איסורי ביאה הלכה ו סמג לאוין קכו טוש"ע אה"ע סימן כא סעיף ז:

רב נסים גאון

מיתיבי רבן שמעון בן גמליאל אומר תינוקות מסדרין פרשיותיהן לאור הנר. זאת התיבתא פירקו עליה ב' פירוקין בתלמודנו, ובתלמוד ארץ ישראל פירקו פרוק אחר חביב רציתי לכתבו בכאן, וכך אמרו אילין בעו דיטפי בתרינא ואילין לא בעי דיטפי בתרינא. ופי' הבריהם כי התינוקות יתרחקו מן הקריאה ויאהבו שיכבה הנר ואנו בטוחים בהן כי הם לא ישו את הנר ולפיכך הותר להם לקרות לאור הנר דליכא למיחש שמא ישו, אבל החזן לא יקרא דתיישינן שמא ישו לפי שלא ירצה שיכבה הנר לפיכך [אין] מבטלין התינוקות מן הקריאה.

בוא וראה עד היכן פרצה טהרה בישראל. פירשו בגמ' דבני מערבא כי זו המלה למדינה ממה שאמר הכתוב (בראשית ו) כי מעט אשר היה לך לפני ויפרץ לרוב, כלומר מרוב שמטמרין ישראל הטהורות ורוב שמזדהרין מלינע ומליקרב לדבר שגורם לטומאה.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com